

माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत
सेवा धोरण २०२३ मधील तरतुदीनुसार
उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्राकरीता गुंतवणूक निधी
स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन पूरकपत्र क्रमांक: मातंधो-२०२४/प्र.क्र.३७/उद्योग-२
मंत्रालय, मुंबई.
दिनांक: ०१ जानेवारी, २०२६.

वाचा : १. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, क्र. आयटीपी-२०२१/प्र.क्र.१७०/उद्योग-२, दि.२७.०६.२०२३.
२. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मातंधो-२०२४/प्र.क्र.३७/उद्योग-२, दि. २३.०४.२०२५.

प्रस्तावना :

माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत सेवा धोरण २०२३ मधील तरतुदीनुसार उदयोन्मुख तंत्रज्ञानावर आधारित स्टार्टअप्सना सुरुवातीच्या टप्प्यातील आव्हानांवर मात करून स्केलेबिलिटीच्या दृष्टीने सक्षम करण्यासाठी रु.३०० कोटी रकमेचा गुंतवणूक निधी (Investment Fund) स्थापन करण्यास संदर्भ क्र. २ येथील दि.२३.०४.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे.

माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत सेवा धोरण-२०२३ अंतर्गत माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत सेवा, इमर्सिव्ह टेक्नॉलॉजी [जसे की व्हर्चुअल रिअॅलिटी (व्हीआर), ऑगमेंटेड रिअॅलिटी (एआर), मिक्सड रिअॅलिटी (एमआर), इ], आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस, स्पेशियल कम्प्युटिंग, बिग डेटा अॅनालिटिक्स, क्लाउड कम्प्युटिंग, मोबाईल टेक्नॉलॉजी, सायबर सिक्युरिटी, ऑनिमेशन/व्हिज्युअल इफेक्ट्स/गेमिंग आणि कॉमिक्स (एव्हीजीसी), ब्लॉक चेन, रोबोटिक्स, वेब३, नॅनोटेक्नॉलॉजी, क्वांटम टेक्नॉलॉजीज इ. क्षेत्रांमधील स्केलेबल आणि शाश्वत व्यवसाय उपक्रमांना गुंतवणुकीच्या माध्यमातून सहाय्य करणे तसेच राज्यातील माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत सेवा क्षेत्रांच्या वाढीस आणि नवोन्मेषाला पाठिंबा देऊन रोजगार, महसूल, निर्यात व बौद्धिक संपदा निर्मितीला चालना देऊन माहिती तंत्रज्ञान व माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यभूत सेवा क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासाकरीता निधी उपलब्ध करणे हे या निधीचे उद्दिष्ट आहे.

महाराष्ट्र उदयोन्मुख तंत्रज्ञान निधीअंतर्गत सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित करण्यात आलेल्या दि. ३०.१२.२०२५ रोजीच्या गुंतवणूक समितीच्या दुसऱ्या बैठकीतील निर्णयानुसार, उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्र अत्यंत गतिशील असून तंत्रज्ञानातील सातत्यपूर्ण प्रगतीमुळे नवनवीन क्षेत्रे वेगाने विकसित होत असून राज्यात नवकल्पना, संशोधन-विकास, स्टार्ट-अप्स व उच्च-मूल्य उत्पादनांना चालना देण्यासाठी सध्या महत्त्व प्राप्त झालेल्या नव्या उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्रांचा समावेश करणे आवश्यक झाले असल्याने सदर निधीची व्याप्ती अद्ययावत व भविष्योन्मुख ठेवण्यासाठी सद्यस्थितीत पात्र उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्रांमध्ये नवीन उप-क्षेत्रांचा समावेश करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन पूरकपत्र :

महाराष्ट्र उदयोन्मुख तंत्रज्ञान निधीअंतर्गत सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित करण्यात आलेल्या दि. ३०.१२.२०२५ रोजीच्या गुंतवणूक समितीच्या दुसऱ्या बैठकीतील निर्णयानुसार संदर्भ क्र. २ येथील दि.२३.०४.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये पात्र उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्रांमध्ये खालील नवीन उप-क्षेत्रांचा समावेश करण्यात येत आहे.

- १) अंतराळ तंत्रज्ञान (Space Technology)
- २) अवकाश व संरक्षण क्षेत्र तंत्रज्ञान (Aerospace and Defence Technology)

- ३) ड्रोन/ मानवरहित विमानप्रणाली (Drones / UAV)
- ४) जनुकशास्त्र आधारित तंत्रज्ञान (Genomics)
- ५) रेअर अर्थ मेटालर्जी (Rare Earth Metallurgy)
- ६) इंटरनेट ऑफ मेडिकल थिंग्ज (IoMT)
- ७) त्रि-मितीय मुद्रण (3D Printing)

तसेच सदर निधी अंतर्गत गुंतवणूक प्रस्तावांची पडताळणी करून त्यांना प्राथमिक मंजूरी देणेकरिता विकास आयुक्त (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या पडताळणी समितीमध्ये उदयोन्मुख तंत्रज्ञान क्षेत्रातील “उद्योग तज्ज्ञ” यांचा समावेश करण्यात येत आहे.

सदर शासन पूरकपत्र महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२६०१०११९०८०८२९१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अजित सासुलकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री (उद्योग), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (सर्व) व मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
७. मा. सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
८. मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
९. मा. उपसभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
१०. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
११. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
१२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. अपर मुख्य सचिव, माहिती तंत्रज्ञान, मंत्रालय, मुंबई.
१५. अपर मुख्य सचिव (अत्यावश्यक सेवा विषयी), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१६. प्रधान सचिव (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. प्रधान सचिव (नवि-१) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. प्रधान सचिव (कामगार), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. प्रधान सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. प्रधान सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२३. सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. सचिव (मदतकार्य व पुर्नवसन) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२५. विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मंत्रालयासमोर, मुंबई.
२६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी (पूर्व), मुंबई.
२७. महानगरपालिका आयुक्त, महानगर पालिका (सर्व)
२८. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, मुंबई.
२९. व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको, मुंबई.
३०. विभागीय आयुक्त, पुणे/नाशिक/नागपूर/औरंगाबाद/अमरावती/मुंबई.
३१. मा. मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३२. मा. राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३३. महानिरीक्षक, नोंदणी व नियंत्रक, मुद्रांक शुल्क, पुणे.
३४. निमंत्रक, उद्योग मित्र, मुंबई.
३५. उद्योग सह संचालक (माहिती तंत्रज्ञान), उद्योग संचालनालय, मुंबई.
३६. संचालक, सॉफ्टवेअर टेक्नॉलॉजी पार्क्स ऑफ इंडिया, मुंबई/पुणे.
३७. उप महानिरीक्षक, मुद्रांक शुल्क, मुंबई.
३८. उद्योग विभागातील सर्व सहसचिव/उपसचिव/कक्ष अधिकारी.
३९. कक्ष अधिकारी (म-१), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४०. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
४१. सचिव (उद्योग) यांचे स्वीय सहाय्यक, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४२. उप सचिव (उद्योग-२) यांचे स्वीय सहाय्यक, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.